

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Labyrinten

Citation: Baggesen, Jens: "Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig", i Baggesen, Jens: *Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig*, udg. af TORBEN BROSTRØM , Gyldendal, 1971), s. 288. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen06-shoot-idm139952568332432/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig

gelig Synken, saa var det derimod i denne Morgenstund i en uophørlig entusiastisk Stigen. Det majestætiske Spiir beherskede alle Gienstænde, jeg saae paa min hele Gang intet uden det, og jo mere jeg saae, jo nærmere jeg kom, jo høiere blev det. Hvor uendelig overtraf dets Høide allerede i denne Frastand min Indbildning.

Den eene Trop Bevæbnede efter den anden marscherte os forbi; de utallige Placater paa Husene, og de Forbigaaendes uhyre Frisurer og Halskludesløifer sagde os tydeligen at vi vare i Frankrig.

Vi gik lige op til *Münsteren* (som denne gamle Domkirke fortrinligen kaldes) uden at standses i vor andægtige Fart af de lokkende Placater, Vertshuus-, Caffehuus- og Boghandlings-Skildter, indtil vi befandt os ligefor, eller hvad der er det samme, lige under den uhyre Taarn-Façade, hvor vi paa eengang stode stille, eller rettere sank i Knæe, som knuuste af det overfaldende Kunst-Field! –

Kathedralkirken i Strassburg

(Mirabile opus, caput inter nubila condit!*

UDSIDEN

Hvilken Masse! hvilken Høide! hvilket uhyre *Epos af Steene!* Kan Jorden bære dette kunstige Field? synker den ikke under Foden af denne gyselige Colossus?

Man segner, knuuses i det første Blik; Øiet farer forfærdet tilbage, som om den lyse Himmel paa eengang pludselig blev sort – forgieves udmatter det sig for at fatte det uhyre Omrids, det hopper fra Kant til Kant, fra Spids til Spids, finder ingen Hvile, og falder fra den øverste Tind, som den haglrufne Lærke til Jorden!

Hvilket Værk i det Heele! hvilken Flid i dets mindste Deele! Disse talløse Piller, og Buer, og Pyramider i utallige dristige, eventyrlige, ufattelige Forbindelser – denne Mylren af groteske, burleske, phantastiske i Steen udhugne Figurer – denne Vrim-

* Pius II.

mel af Zirater! Hvilket Arbeid! Det er allerede trættende Møje blot at see det!

Er det et behageligt eller er det et ubehageligt Syn? det er mig umueligt at afgjøre det; men interessant er det i høieste Grad! Den Studsen, den Gysen, den Rædsel, det opvækker, fastholder Gemyttet, i det den saarer. Det er en *Shakespeare'sk* Tragedie, *Kong Lear* – opført af Steen.

Bort med alle Fordringer paa *Skønhed!* der er intet egentlig *skønt*, intet let fatteligt Forhold, ikke et eneste Træk af livelig Bevægelse i dette Underværk! Smagen jages i første Skuen paa Flugt – og man staaer der allene med sin Følelse, tilbagehvirvlet i Middelalderens Dødmørke. En Græker fra *Pericles's* Tid, der aldrig havde været uden for *Athenen*, vilde løbe bort, hvis han var i mit Sted – men – mit Øie er ikke forkielet af Sydens Idealer; det er hærdet i Anskuen af Nordens Carricaturer; jeg har ikke blot læst *Homer* og *Virgil*; men *Klopstock*, *Milton* og *Sterne*; jeg har seet et Par smaae Stykker af *Raphael*; men langt flere store af *Rubens* – jeg bliver staaende!

Det karakteristiske deri er ikke engang *Storhed*. Det er for uhyre, for uendeligt, for ufatteligt, til at være *stort!* Det Heele er for vidtløftigt og Deelene for smaae til denne Karakter. Hvad der er for stort for eet Blik, er ikke længer stort; jeg har seet meget mindre *store Bygninger*.

Det er *høit!* jeg tørde næsten sige, i høieste Grad høit – høit, som *Messiaden*, som *Ewalds Rolf*, som *Miltons Satan!* som Havet i Storm ved *Hellebek!* som *Brutus* i det han dræber Cæsar, eller som *Cato*, i det han dræber sig selv! Det matter, det saarer, det knuser; men „*det er dog herligt!*“ –

Det er imidlertid Dødens, og ikke Livets, Helvedes og ikke Himmeliens Højhed; thi det er *gothisk*. –

Men hvad forestiller denne Bygning? hvortil er den indrettet? Det er en *Kirke!* Man kan ikke tvivle derom; thi det kan ikke være noget andet. Saa uendelig, saa høi tør kun den Overjordiske Bolig være. Men er det *Oromasdes's* eller *Arimans's*? Heller den *sidstes* end den *førstes*. Det er denne frygtelige, vrede, grusomme, bestandig tordnende *Jehovas* – ikke *Menneskenes Faders* Tempel! Zittrende tilbeder man deri. Man seer allerede tydelig af dets Udvortes, at Religionens reene Flamme ikke